

2,00€

núm. 65
novembre '15
abril 2016

culturàlia

Revista cultural de Tàrraga

XVIII Premis Culturàlia

---

8 actualitat
**La tradició
del Dijous Gras**

---

10 memòria històrica
**La nova capella
de Montserrat**

---

14 entrevista
**Carme
Borbonès**

Portada 65
Fotografia: Laia Pedrós

Antoni Palou

Editorial

Tàrrrega continua culturalment endavant

Aquesta estranya primavera gèlida i afable alhora, no impedeix que Tàrrrega continuï endavant, amb força i empena cultural, i en totes les arts; així, musicalment, aquest hivern, hem gaudit de dos moments excepcionals: Per una banda, el concert de "la Terrasetta de Preixens" a l'Ateneu, el 24 de gener, amb la col·laboració del rumbero Carlitos Miñarro i els marxosos "Diga'ls Hi Inquiets" culminant un espectacular final amb la cançó "Je t'aime" que omplí la platea del teatre de globus, confeti, paperines de colors i banderoles, en un cromatisme de color, llum i so, excepcional. I d'altra banda, el concert de jazz de la "Perico Sambeat Quartet" comandada pel prestigiós saxofonista que ens brindà una inoblidable nit a l'Espai Mercat. La societat civil targarina continua endavant, l'Associació Guixanet no para, el ball infantil dels arquets, la simpàtica presentació del nou conte del "Pio" que explica l'aplec de Sant Eloi, un pas més per la difusió i conservació de les tradicions targarines.

Societat civil també protagonista a la diada de Sant Jordi, nombroses parades al carrer Cervera, simplicitat de vitalitat i constància, convertint el carrer en Rambla de cultura i tradició, en aquesta jornada d'afirmació nacional.

A més, d'aquesta diada, m'han agradat dos fets: Els 18 punts de llibres d'artistes plàstics de la ciutat, editats per la Regidoria de Cultura, original i encertada iniciativa; i la segona, la presentació del llibre de la "princesa" Carla Pijuan Vallverdú -del que en teniu més informació a les nostres pàgines-. És un relat d'experiència personal, combatent una greu malaltia, narrat de forma planera i que ajuda a comprendre a tothom, petits i grans, tots els difícils moments que ha viscut la Carla, una història de lluita, esforç i superació que ens ajuda a tots a ser millors persones, solidaris i menys egoistes, valors que no cauen en desús afortunadament: La Carla ens ho ha demostrat amb escreix, sens dubte és una "princesa molt especial".

sumari

Els articles publicats a *Culturàlia* només reflecteixen l'opinió de qui els signa. El Consell de redacció de la revista es reserva el dret de publicar o no les cartes adreçades al director i de resumir-ne els continguts.

2	3	4-7	8-9
editorial Tàrrrega continua culturalment endavant	notícies	premis culturàlia XVIII Premis Culturàlia	actualitat La tradició de Dijous Llarder ben viva a Tàrrrega
10-13	14-15	16	
memòria històrica "Nova" capella de la Mare de Déu de Montserrat	entrevista Carme Borbonès	personatges il·lustres targarins La llibreria de les germanes Güell	
17-21	22	23	
rutes Castell de Boixadors Els nous salts de la sequia del Canal d'Urgell a Juneda Os de Balaguer i Els Picons	la cuina	memòria històrica Homenatge a Jaume Vidal i Sastre	

culturàlia

Revista cultural de Tàrrrega

Núm. 65 | novembre 2015 - abril 2016

Direcció
Antoni Palou
Centre Cultural de Tàrrrega

Directora executiva
Roset Torruella

Redacció i correcció
Laia Pedrós

Disseny i publicitat
Cristina Castells

Fotografia
Laia Pedrós
Josep M. Martí Carnicer

Col·labora
Antoni Palou
Pep Vall
Josep M. Martí Carnicer
Montserrat Florenza

Edició i màrqueting
Informació de Comarques, sl
Av. Catalunya, 65 < Tàrrrega
Tel. 973 50 18 78
redaccio@comarquesdeponent.com
www.comarquesdeponent.com

Dipòsit legal: L-1528/98

Una jove de Tàrraga converteix el seu càncer en conte

Sens dubte, el gran èxit d'aquest Sant Jordi a Tàrraga fou el conte Una princesa molt especial de la veïna de la ciutat Carla Pijuan Vallverdú, que va escriure després de ser diagnosticada de càncer als 18 anys. A migdia ja havia esgotat tots els exemplars disponibles.

Des de la revista Culturàlia vam tenir l'oportunitat de conversa amb l'autor d'aquest "best-seller". Pijuan ens va explicar que per a ella "l'escriptura és com una teràpia, m'ajuda a expressar els sentiments" i que aquest conte "pretén explicar d'una manera dolça, màgica i senzilla que suposa tenir càncer". "Quan em van diagnosticar la malaltia vaig decidir que havia de treure alguna cosa de tot plegat i com estic estudiant educació infantil vaig apostar per un conte" va afegir Carla Pijuan.

El conte és per a Pijuan "molt especial i personal" ja que la va acompanyar durant tot el procés, de fet feia els dibuixos a la sala de l'hospital mentre esperava per fer les sessions de quimioteràpia.

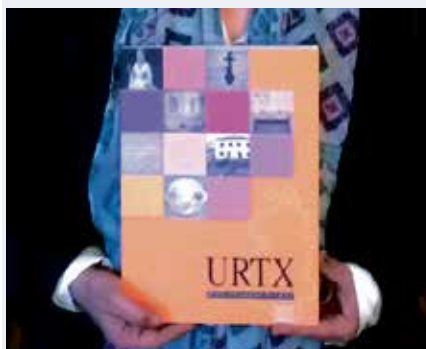
De cada exemplar venut es destinarà un euro a la Fundació Josep Carreras contra la leucèmia. Els interessats en adquirir Una princesa molt especial podran fer-ho properament a les llibreries de Tàrraga i a la copisteria Rosa.

Surt a la llum un nou volum de la revista URTX

Dies previs a Sant Jordi, l'Ajuntament de Tàrraga va presentar el volum 30 d'URTX - Revista d'Humanitats de l'Urgell, editada pel Museu i l'Arxiu Comarcal de l'Urgell amb suport de la Regidoria de Cultura. URTX recull estudis i recerques sobre la història de la ciutat de Tàrraga, la comarca i els territoris del voltant. El número 30, que aplega articles d'una desena d'investigadors, inclou un ampli dossier sobre intervencions

arqueològiques realitzades els darrers anys en castells de l'Urgell, com són els casos de Verdú, Ciutadilla o Tàrraga. També publica una anàlisi sobre les polítiques d'habitatge del franquisme, que a Tàrraga donaren peu a la construcció del barri de Fàtima els anys 40. Altres investigacions giren al voltant de la talla romànica de la marededéu de Cal Codina o la figura del guerriller carlí conegut com el Bep de l'Oli (1803-1860).

Exposició d'un miler de punts de llibre d'arreu del món

La Sala Marsà de Tàrraga va acollir del 16 d'abril a l'1 de maig una exposició on s'exhibien un miler de punts de llibre. La proposta, que portava per títol puntllibre.trrg, vol posar en valor aquests objectes quotidians que, en alguns casos, han esdevingut peces de col·leccionisme. Per això, el comissari de la mostra, l'escriptor tarragonès Xavier Garcia, va aconseguir aplegar punts de llibre de col·leccionistes privats, destacant les sèries cedides per Magda Roig, Fanny Esteve i Mercè Clota. El públic podia contemplar així punts de llibre de diferents temàtiques, formes i materials, incloent exemplars antics dels anys 30 o d'altres guarnits amb peces metàl·liques. Destacaven també nombrosos punts de llibre impresos a les terres de Lleida, alguns d'edició limitada. Així mateix, no faltaven exemples dels cinc continents, exposats en un mapa mundi gegantí.

De forma paral·lela, l'exposició també presentava la col·lecció de 18 nous punts de llibre que ha editat la Regidoria de Cultura amb il·lustracions d'artistes plàstics de la ciutat, creades expressament per a l'ocasió.

Foto de família dels homenatjats amb les autoritats i membres del Centre Cultural.

XVIII Premis Culturàlia

Text i fotos: Laia Pedrós

El Centre Cultural de Tàrraga reconeix des de fa 18 anys la tasca social, cívica i cultural realitzada per persones i entitats de la ciutat i de la comarca de l'Urgell. El 2015 es van entregar un total de cinc guardons. L'acte, que va reunir més de mig miler de persones, es va celebrar el dissabte 21 d'novembre al Teatre Ateneu de Tàrraga. L'entrega d'aquests guardons compta amb la col·laboració de la Regidoria de Cultura de l'Ajuntament de Tàrraga, el Consell Comarcal de l'Urgell i la Cambra de Comerç de Tàrraga.

premis Culturàlia

La figura del guardó és obra de l'artista de forja targari Josep Castellana

Poema de Joan Margarit, dedicat a l'Om de la Plana

CÀSTIG DEL RECORD

A Tàrraga hi entràvem per una carretera on el primer que vàiem era l'om enorme i verd davant de les piscines. Hi veníem creuant la cruel aridesa de l'estiu de secà, una mena de pàtria de la que ens rescatava la dignitat de l'ombra, el seu preludi de frescor i de gespa, i saber que, dins l'aigua, la Joana nedava lliure com les altres nenes.

Però, contemplant l'om, solia dir-me: és dins d'aquesta ombra on habita l'oblit. L'oblit del cant de dentenars d'ocells, del murmur del vent dient entre les fulles què seria de l'arbre, del seu públic consol, de les veus infantils d'aquells dies feliços.

Tancades les piscines, l'om, des que es va assecar, la seva mort enorme, el seu cadàver -la soca poderosa i els tres monyons alçats- em torna a esperar sempre a l'entrada de Tàrraga talment un monument al meu dolor. La seva indignitat silenciosa ara és només un símbol de venjança.

El reconegut poeta Joan Margarit va rebre el guardó en la categoria intercomarcal. El poeta segarrenc, nascut a Sanaüja, va oferir al públic un poema creat per a l'ocasió, titulat *Càstig del record* i inspirat en l'Om de la Plana de Tàrraga. Margarit, que va rebre el guardó de mans del regidor de Cultura, Raül Palacios, va acabar el seu parlament recitant Charles Baudelaire en record de les víctimes de París.

Per la seva part, el Mag Lari va recollir el premi en la categoria d'artista. Josep Maria Lari va expressar la seva devoció per Tàrraga, on té residència, i va delectar el públic amb un dels seus espectaculars trucs. L'encarregat d'entregar el guardó a un dels il·lusionistes més importants del país fou el director dels Premis Culturàlia, Antoni Palou.

Prèviament també foren protagonistes de la vetllada els Amics de Tàrraga - Blaye, reconeguts per la seva tasca a favor de l'agermanament entre la capital de l'Urgell i la vila francesa de la Gironda. Miquel

El poeta de Sanaüja Joan Margarit va recollir el guardó en la categoria intercomarcal.

El Mag Lari va recollir el premi en la categoria d'artista.

Miquel Millà va recollir el guardó en nom dels Amics de Tàrraga-Blaye, com a entitat guardonada.

premis Culturàlia

La Fundació Jaume Perelló, guardonada en la categoria comarcal.

Millà, un dels seus antics presidents, va recordar les persones que han mantingut viu el vincle durant més de 40 anys. Els Amics de Tàrraga – Blaye van rebre el Premi Culturàlia a l'entitat de la mà de Delfi Robinat, president de la Cambra de Comerç de Tàrraga.

També fou emotiu l'instant que es va atorgar el guardó a la trajectòria humana de Mossèn Josep Camprubí, qui va commemorar 50 anys de sacerdoci a Tàrraga i Vila-grassa. El clergue, que va rebre el guardó de mans del regidor de Medi Ambient i Agricultura, Josep Castelló, fou sorprès dalt l'escenari amb la presència d'infants de la comunitat senegalesa amb qui exerceix la seva tasca pastoral. Camprubí va donar gràcies a "Tàrraga i a Vila-grassa perquè m'han estimat". El sacerdot va acabar el seu parlament amb una anècdota entre l'home blanc i l'home negre que va agradar molt al públic.

La Fundació Jaume Perelló de Bellpuig també fou guardonada amb el Culturàlia comarcal reconeixent el llegat de l'artista nascut a Torrefarrera. Va recollir l'estatueta el president del Consell Comarcal de l'Urgell, Salvador Bonjoch, de mans de l'alcalde de Torrefarrera, Jordi Latorre. Ambdues poblacions van escenificar així la reivindicació de l'obra de Perelló, qui va morir el febrer de 2015.

El president del Centre Cultural de Tàrraga, Pep Vall, va destacar que "amb el nou format dels Culturàlia, estrenat l'any passat, l'entitat pretén obrir aquests premis a tota la ciutadania". Vall també va aprofitar el seu parlament per recordar el desaparegut músic Jaume

Mossèn Josep Camprubí va ser sorprès dalt l'escenari amb la presència de la comunitat senegalesa que acull.

Antoni Palou, director dels Premis Culturàlia

Premis Culturàlia

Més de mig miler de persones van omplir el Teatre Ateneu de Tàrraga el dissabte 21 de novembre de 2015.

...ràlia i Pep Vall, president del Centre Cultural.

Carlitos Miñarro i Ondara Gospel van amenitzar musicalment la gala.

Oliveres, compositor de l'himne dels guardons. Per la seva part, el director dels Premis Culturàlia es va mostrar satisfet pel fet que "Tàrraga ha fet seus aquests guardons". Antoni Palou va destacar que "tots els premiats han donat molt per aquest territori i cal agrair-los-ho".

La gala, amb accés lliure, fou amena i àgil, amb acurats audiovisuals que il·lustraven els mèrits dels guardonats. La presentació va anar a càrrec de Marc Andreu i Iolanda Santiveri. La nit, que es va iniciar amb un record per a les víctimes dels atemptats de París, va incloure les actuacions musicals dels targarins Ondara Gospel i Carlitos Miñarro. La figura del guardó dels Culturàlia és realitzada en bronze per l'artista de forja Josep Castellana. En el tram final de la nit l'alcalde de Tàrraga, Rosa Maria Perelló, va manifestar que els Culturàlia "posen en valor la fecunditat social i cultural de les nostres terres".

Els comensals assaboreixen botifarra, ous, truites de tota mena i coca de llardons.

La tradició de Dijous Llarder

ben viva a Tàrrrega

El Centre Cultural organitza cada any un sopar popular per celebrar l'inici de les festes de Carnaval

El Dijous Gras o Dijous Llarder marca l'inici de les festes de Carnaval. Aquest dia és costum celebrar àpats familiars o en grup que tenen per protagonista tot tipus de menges que combinen els ous amb la carn. La capital de l'Urgell manté aquesta tradició gràcies al Centre Cultural de Tàrrrega que cada any organitza un sopar on els comensals assaboreixen botifarra, ous, truites de tota mena i coca de llardons. Enguany el sopar de Dijous Gras va celebrar-se el 4 de febrer i va convocar uns 120 comensals a l'Espai MerCAT, alguns d'aquests anaven amb provocatives disfresses (*veure fotografies*). El sopar va comptar també amb la presència de l'Home dels Navos de la mà de l'Associació Agrat,

entitat que organitza el Carnaval a Tàrrrega des de fa 5 anys. Antigament, durant el període de Carnaval era gairebé obligatori atipar-se per poder passar millor el període de dejuni de la Quaresma. Per tant, la gent menjava molta carn i aliments amb greix que estaven prohibits per Quaresma. El primer dia per atipar-se, per tant, era el de Dijous Gras, quan només queda una setmana pel Dimecres de Cendra que anuncia la Quaresma o, el que és el mateix, que falten 40 dies per a la Setmana Santa. El seu origen es vincula a la vida de pagès. En aquells temps, l'estructura social es fonamentava en la comunitat, que sortia en grup al camp per celebrar l'arribada del Carnestoltes tot men-

Text i fotos: Laia Pedrós

El sopar va estar amenitzat amb la presència de l'Home dels Navos.

jant coca de llardons i botifarra d'ou per berenar. Encara avui, el vestigi més visible d'aquesta tradició són els infants de les escoles que acostumen a anar al camp a celebrar el Dijous Llarder.

Al febrer, el rebost s'havia buidat força, però quedaven encara llardons (el que resta del llard del porc un cop fregit i extret el seu greix) i botifarres. La qüestió era, doncs, afatar-se d'aliments greixosos per preparar-se per a l'abstinència de la Quaresma.

A Catalunya es té constància de la celebració popular del Dijous Gras pels volts del segle XVII amb la botifarra d'ou com a referent del costumari gastronòmic. El seu consum es va estendre tan ràpidament que al segle XX les rues de Carnaval a Barcelona van arribar a ser encapçalades pels gremis xarcuters i cansaladers de la ciutat.

Frases fetes

Per Dijous Llarder botifarra menjaré
Per Dijous Gras, botifarra fins al nas

Cançó

El dijous llarder
botifarra, botifarra
el dijous llarder
botifarra menjaré

Membres de l'associació Agrat van assistir al sopar amb provocatives disfresses.

Mur de l'altar: Conjunt d'àngels, representats amb els escuts de les demarcacions catalanes (Barcelona, Tarragona, Lleida i Girona), i amb l'escut de Montserrat i la creu de Sant Jordi. En la volta d'aquest mur hi podem observar tres elements de simbologia trinitària: un peix i el crismó, Jesús; un triangle amb ull a l'interior, Déu Pare; i flames, l'Esperit Sant. A cada costat de la Mare de Déu, hi ha dues làmpades de foc.

Text: Josep Castellà i Laia Pedrós
Fotografies: Laia Pedrós i Josep Maria Martí Carnicer

“Nova” capella de la Mare de Déu de Montserrat

El pintor Josep Minguell restaura els murals fets pel seu pare

El bisbe de Solsona, Xavier Novell, presideix la missa i beneeix les obres

Tàrrrega va inaugurar el passat 27 d'abril la renovada capella en honor a la Mare de Déu de Montserrat. L'acte va tenir lloc precisament el dia de la seva festa patronal. La celebració, que va estar presidida pel bisbe de Solsona, Xavier Novell, va tenir un caràcter especial ja que va servir per reobrir aquesta capella, que es troba a l'església de Santa Maria de l'Alba, després d'un llarg període tancada al culte per les obres de restauració.

Segons el membre de la parròquia Josep Castellà, les deficiències de la teulada i les humitats van ocasionar la destrucció d'una part dels murals que va fer el pintor Jaume Minguell al voltant dels anys 60. Ara, el seu fill, Josep Minguell, n'ha finalitzat la recuperació després de tres anys treballant-hi. L'actuació ha comptat amb una inversió de 25.524,12 euros. L'acte d'inauguració de la capella va reunir desenes de fidels a l'església de Santa Maria de l'Alba. Va comptar amb una missa concelebrada amb el bisbe Xavier Novell qui fou també l'encarregat de beneir la renovada capella. En l'acte,

l'artista Josep Minguell, molt emocionat, va revelar que "en aquesta actuació he seguit cada pinzellada i cada gest del meu pare, estic realment satisfet perquè he tingut l'oportunitat de seguir minuciosament el seu treball". Minguell va explicar que "les pintures es trobaven molt malmeses" i que el treball havia estat més de reconstrucció que de restauració. Finalment, va assegurar que "el resultat obtingut és idèntic a les pintures originals", fet que s'ha pogut aconseguir perquè el treball s'ha

centrat en unes fotografies antigues de la capella.

La creació de les confraries montserratines són oficialment originàries segons un document signat a Montserrat el dia 23 de juliol de 1223, amb l'objectiu principal de fomentar la devoció a la Mare de Déu de Montserrat. Segons els arxius parroquials, la idea de constituir-la a Tàrrrega va arrelar ràpidament entre els feligresos, com a conseqüència de la visita efectuada durant unes jornades dirigides pel monjo i director de la Confraria de

m memòria històrica

Mur lateral esquerra: Judit disposada a decapitar el general Holofernes. En la part superior trobem una inscripció en llatí: "Tu honorificentia populi nostri" (Tu ets l'honor del nostre poble). (Judit XV, 9)

la Mare de Déu de Montserrat, Dom Pere Damià Garriga. Al cap de dos mesos un grup d'entusiastes devots de la Moreneta agafaren les regnes i assumiren el compromís d'incorporar una nova confraria a les activitats religioses de la població. Així, pocs dies després de les festes patronals es va produir la seva institució a la parròquia de la Pontificia i Reial Confraria de Nostra Dona de Montserrat. Era el diumenge 19 de maig de 1935, fet del qual existeix un recordatori de la festa imprès per F. Camps Calmet. Aquesta iniciativa va obtenir una notable acollida popular, en qüestió de pocs dies es van arribar a comptabilitzar fins a 800 confreres inscrits.

Sota el títol 'Una festa solemne' el setmanari local Acció Comarcal va publicar el 25 de maig del 1935 un article, el cronista del qual deia: "Diumenge passat la nostra ciutat homenatjà esplèndidament la Patrona de Catalunya. Dia de gran joia pels que senten l'espiritualitat de la nostra terra, dia d'emocions pels qui veuen en la Moreneta la salvaguarda de nostres més amades tradicions. La nostra Parròquia vibrava d'entusiasme, la fervent pietat del nostre poble era manifestada d'una ma-

Els murals de la capella, juntament amb les figures que s'hi mostren, tenen un significat en comú: la gran fortalesa de la debilitat humana en aquest grup fràgil de figures femenines que, aliades amb Déu, poden enfrontar-se a grans poderosos de la terra.

nera esplèndida, l'espiritualitat catalana apareixia ben viva.

L'altar major, en el qual s'era posada la imatge de la Verge Bruna, era tament una toia de flors; un gust exquisit havia presidit l'ornamentació. La missa de Comunió va resultar solemníssima; l'Schola Cantorum i el poble cantaren la "Fons bonitatis" i el Rnd. P. Pere Damià Garriga, director de la Confraria de Montserrat, glossà l'Evangeli del dia i convidà a tothom a inscriure's en la Confraria que s'anava a constituir. L'Església era totalment plena. Però a la tarda sí que l'assistència arribà a l'excés, i això que molts se n'entornaren per no poder estar drets tan llarga estona; amb tot foren no pocs els que a peu dret assistiren a tota la funció, ocupant totalment les

naus laterals. La Capella de Música, sota la direcció de Mn. Lluís Sarret, cantà amb acompanyament d'orquestra un Trisagi Marià, i el Regina Caeli.

El P. Garriga ocupà novament la sagrada càtedra i manifestà els seus anhels de instituir a la nostra ciutat, on l'uneixen tants lligams d'afecte, la Confraria de la Mare de Déu de Montserrat.... Després de llegir el rescripte del Rdm. P. Abat del Monestir de Montserrat instituint a la Parròquia de Tàrrrega la Reial Confraria de Nostra Dona de Montserrat, s'inicià l'interminable besamans, mentre ressonaven triomfalment les estrofes del Virolai....". La crònica acaba: "Les inscripcions que fins ara s'han rebut, i que van continuant tots els dies, arriben al nombre de 800, prou suficient per a demostrar com era esperada l'avinentsa d'allistar-se sota el mantell de la Verge Bruna...".

L'actual capella de Montserrat ocupa l'espai que antigament estava dedicat a la Mare de Déu del Roser, ubicat a l'ala esquerra de la parròquia de Santa Maria de l'Alba. Val a dir que els retaules i altres elements de la capella de la Mare de Déu del Roser foren destruïts durant la guerra civil del 1936. Posteriorment es va refer a

partir d'un projecte de decoració integral dedicat a la Mare de Déu de Montserrat, comprenent pintures murals al fresc, altar, làmpades, vitralls, elements litúrgics i porta, amb la intervenció del pintor Jaume Minguell Miret, l'artesà local Josep Castellana Sangrà i la foneria de Trepat-Janozzo. La decisió de tirar endavant la nova capella dedicada a la Verge de Montserrat va sorgir de la reunió de junta del 5 de febrer de 1959 en la qual el rector Mn. Josep Serra Janer va oferir l'espai de l'antiga capella a la confraria, en aquells moments un racó de malts endreços, i ara una de les capelles més originals i boniques de Catalunya. A partir d'aleshores molts esforços, captació de recursos i ajuts, arribant a una inversió superior a les 300.000 pessetes.

El 27 d'abril de 1960 el bisbe de Solsona, Vicente Enrique Tarancon, va consagrar l'altar i va presidir la solemne missa beneint la nova capella amb el padrinatge de Josep Trepat Galceran i Anna Grañó Solè de Iglesias. A la tarda es va celebrar la funció vespertina amb la col·laboració de la Capella de Música i les cançons populars de l'Orfeó Nova Tàrraga. La gran festa inaugural fou el dia 11 de setembre de 1962, dins les Festes Sant Eloi, oficiada pel P. Abat de Montserrat, Dom Aureli Maria Escarré. Els padrins de la festa foren Josep Serra Casamajó, president de la Confraria Verge de Montserrat, i Concepció Segarra de Tàsies. ☪

L'artista targarí Josep Minguell ha estat l'encarregat de restaurar les pintures murals que va fer als anys 60 el seu pare Jaume Minguell.

Mur de la porta: Rispà, figura de l'Antic Testament, protegeix els cadàvers dels seus dos fills i els cinc descendents de Saül, de les bèsties. (2 Samuel, 21)

Mur lateral dret: La jueva Ester davant del rei persa. En la part superior trobem una inscripció en llatí: "Accede igitur, et tane sceptrum" (Ella es va acostar i va tocar la punta del ceptre). (Ester, 5,2)

Carme Borbonès

La presidenta de Càritas Catalunya va oferir el passat 18 d'abril a Tàrraga la conferència 'Societat actual, canvi de model social i econòmic', organitzada pel Centre Cultural de Tàrraga. Borbonès va assegurar que el model social actual ha fracassat i que aquest hauria de centrar-se en les persones i no en els diners. Va explicar també que l'any 2014 Càritas va atendre més de 570.000 persones a tot Catalunya destinant-hi un pressupost de 40,8 milions d'euros.

Segons vostè, el model social actual no funciona. Per què?

Sí, ha fracassat perquè en aquests moments hi ha moltes persones que estan patint els estralls d'una situació de crisi. És però una crisi que té dos vessants: la crisi pròpiament de la societat que no sap respondre i la crisi econòmica. Això vol dir que no hem de centrar-ho tot en la crisi econòmica sinó que la societat tampoc és capaç de donar resposta a les necessitats d'avui en dia.

Com hauria de ser aquest model social?

Molt més flexible i posant al centre les persones. Tenim una societat que ha tret la persona del centre i ha posat els diners,

ens preocupen els guanys, el guany ràpid i la cobdícia. deixem la persona en segon terme quan el que caldria és organitzar tots els recursos per donar suport a les persones, que som els veritables protagonistes de la societat, no els diners.

Segons els darrers informes publicats, en aquests moments l'1% més ric del món té el 50% de la riquesa del planeta mentre que l'altre 99% que formem la societat gaudim només del 50%. En una societat organitzada d'aquesta manera i que continua amb un plantejament neoliberal, tan deshumanitzador, no anem enlloc perquè deixa moltes persones a les vores del camí i sobretot a la gent jove, que no tenen oportunitat de planificar un projecte de vida perquè tot ho tenen molt di-

persones autòctones venen. Hem de diferenciar entre persones que tenen unes necessitats molt bàsiques i altres persones que s'estan empobrint. És a dir, des que va començar la crisi l'any 2007 fins a l'actualitat, que són 9 anys llargs, resulta que la gent s'ha anat empobrint perquè no hi ha treball, la gent està molt endeudada i no pot fer front a les necessitats bàsiques de la vida diària. Tenim un model de societat on la família se sustentava amb el sou de la parella però quan comença a fallar el salari d'un, arriben els problemes i és molt difícil fer front a les necessitats d'una família.

fícil. No troben oportunitats laborals. Insisteixo, això és culpa de tenir un model de societat que busca el guany fàcil enlloc d'organitzar-se per donar resposta a les necessitats de la gent. Aquest és el gran fracàs de la societat i cultura occidental.

Una societat egoista? Com passa amb l'atenció als refugiats sirians?

Exactament, una societat que en el seu moment no va ser capaç de gestionar la problemàtica dels conflictes bèl·lics que hi havia en aquests països i que ja arrenquen de principis del segle passat. S'ha anat covant una situació de conflictes, agreujada pel domini per part d'un col·lectiu de les matèries primeres com pot ser el gas i el petroli, o d'uns altres que treuen profit d'aquests conflictes perquè hi ha un gran negoci en la venda d'armes, i així estem.

Ara venia escoltant la ràdio i deien que avui s'havien afonat unes pateres amb 400 persones a bord que intentaven arribar a Europa. I aquesta Europa dels drets humans, doncs d'humana en té molt poc.

Des de Càritas, una entitat social, com valoreu que Europa es negui a donar acollida a aquestes persones?

Ho trobem molt greu, considerem que Europa ha girat l'esquena als drets humans i no està buscant solucions. Que els refugiats es vagin ofegant al mar no és la solució, això no pot ser. Cal buscar una solució i oportunitats per tothom perquè el món és per les persones. Un fet que m'agrada molt recordar és que fins la primera guerra mundial els passaports no existien, la gent anava en un lloc i ALLI sobrevivia com podia, no existeixen les actuals barreres i això és molt dur, no podem continuar així i si ho fem Europa ho pagarà i ho pagarà molt car.

Quanta gent va atendre Càritas a Catalunya l'any passat?

L'any 2014 van beneficiar-se de l'acció social de les deu Càrites Diocesanes de tot Catalunya un total de 571.211 persones. L'entitat va desenvolupar 9 programes en 1.488 llocs d'atenció a les persones.

Han notat un canvi de perfil d'usuaris des de l'arribada de la crisi?

Sí, això està clar. Com més s'allarga la crisi econòmica més

Quant ha augmentat les persones ateses des de l'arribada de la crisi?

Quan deien que 'Espanya va bien', existien unes grans bosses de pobresa que mai van beneficiar-se de la millora de l'economia. Aquestes xifres les arrastrem encara ara a les quals hem de sumar les xifres noves, podríem parlar doncs d'un 20% de població que es troba en situació de risc de pobresa. Alguns poden anar sobrevivint amb ajuts i altres, aproximadament un 5,4%, es troben en situació més crònica i profunda de gran pobresa.

En diverses ocasions ha comentat que és molt important que la gent no quedi exclòsa de la societat. Què significa?

Exactament. Insistim molt en què les persones han d'estar ocupades. Venim d'un model de societat on el treball socialitzava, és a dir, la gent anava a treballar i així participava activament en el sí de la societat. En el moment que es troben a l'atur, aquestes persones no tenen l'oportunitat de participar en la societat i de socialitzar-se. Cal dir també que les noves tecnologies afavoreixen el risc de no relacionar-se. L'altre dia llegia que un sense sostre no es comunicava amb ningú però estava donat d'alta a Facebook. Cal que dediquem molts esforços a programes on els usuaris adquireixin habilitats de treball, estiguin ocupats i participin en el sí de la societat. Des de Càritas valorem molt positivament les entitats, com el Centre Cultural de Tàrraga, perquè afavoreixen que les persones, sigui quina sigui la seva situació personal, continuïn actives en la presa de decisions. Una societat on hi ha molta gent que no participa en la presa de decisions, és una societat molt empobrida i això és un risc molt gran que tenim. I és un risc encara més important en els joves perquè encara que sembli que estan molt connectats, amb les noves tecnologies la veritable relació humana, de comunicació més profunda, queda afectada negativament.

Quants voluntaris té Càritas Catalunya?

L'any 2014 eren 11.564 distribuïts en els 600 punts que tenim per tot Catalunya.

I el pressupost de l'entitat?

Aquell mateix any va ser de 40.845.242,65 euros dels quals el 70% provenia de donacions privades i la resta d'administracions públiques.

La llibreria de les germanes Güell

La meua arribada a Tàrrrega fou el mes d'octubre de 1986, posant-me al front de l'arxiu comarcal. Encara vivia el meu predecessor, el benllogut arxiver Josep M. Segarra i Malla. Fins al 22 de novembre teníem temps de traslladar l'important arxiu municipal a les noves dependències, situades al casc antic de la ciutat. Però no toca parlar avui de l'arxiu. Vaig tenir una sorpresa que a Tàrrrega, en aquella època, hi havien persones i institucions d'una gran vivacitat. Conduït i aixoplugat per l'alcalde Eugeni Nadal, aquest em va anar presentant diverses persones, que en tot moment em donaren un suport total. Potser el més important fou el director del Museu targari, en Jaume Espinagosa, de la meua mateixa generació. Ho dic perquè amb ell, i durant molts anys, vam portar a terme, en bona consonància, un gran nombre d'exposicions, publicacions, conferències i diverses activitats a Tàrrrega. Sens dubte eren aquells anys de forta empenta cultural, i de la qual crec que ens hem sentit sempre satisfets. Altres persones m'influïren, com el savi i entranyable Joan Tous, però deixeu-me que parli avui d'una institució cultural de primer ordre a la ciutat.

Sí, avui vull parlar de la llibreria més genuïna de Tàrrrega, la llibreria Güell. La podríem qualificar d'un centre d'alta cultura, a cavall entre el Modernisme i el Noucentisme. Fundada en temps del Mestre Josep Güell, a les primeries dels anys 80 del segle XIX, tenia un aparador modernista de molt bon gust, i per dissort nostra, malmès a partir de la guerra del 1936. Després de diverses vicissituds, se'n feren càrrec les nebodes del fundador, les Sres. Rosina i Maria Teresa Pera Güell. En aquell moment el local, inicialment situat al carrer Santa Anna cantonada carrer Santa Maria, es va traslladar a l'altre cantó de l'esmentat carrer Santa Anna, o sigui, en el cor del nucli principal del comerç targari. L'establiment tingué una llarga vida, fins al seu definitiu tancament, l'any 2002. Desseguida em vaig adonar que aquella llibreria no era corrent. Era per als clients habituals –que eren nombrosos– una mena de sancta sanctorum de la cultura, tenint el llibre com a objecte de culte. Al cap del temps, jo també vaig ser un habitual d'aquell establiment. Més que els llibres, les veritables ànimes de la llibreria eren les germanes Pera Güell. Eren menudes i austeres, però

darrera d'aquests factors s'hi amagaven dos persones que dominaven el comerç i el mercat del llibre des de feia molt de temps. Estaven atentes a les novetats, i si en aquell moment no hi era, aviat el feien portar. Moltes vegades et feien comentaris sobre la vàlua del llibre o del seu autor, i en aquest sentit, tenien una gran memòria. Sovint parlàvem dels grans noms de la literatura catalana, de la Renaixença ençà. I te n'adonaves que havien llegit molt, els volums dels nostres clàssics: Verdaguer, Guimerà, Maragall, Raimon Casellas, Prudenci Bertrana, i així podríem anar continuant.

Aquella llibreria desprenia bones vibracions, i en ocasions s'establien tertúlies entre els lletraferits que n'eren clients, i sens dubte, diríem que creava adicció. A més, l'havien sovintejat escriptors de renom: Manuel de Pedrolo, Guillem Viladot, la malaguanyada poetessa d'Ivars Maria Mercè Marçal, Alfons Costafreda, Josep M. Madern, o el gran poeta Joan Margarit, entre d'altres.

Un lloc molt especial de la llibreria, era la "rerabotiga", un lloc reservat per als clients de confiança, o més especialment erudits. Allà et trobaves, en un ordre una mica relatiu, un munt de llibres de certa antiguitat, o bé restes d'edicions de feia temps exhaurides. Jo mateix havia trobat algun exemplar de la dècada dels anys 30.

Les germanes Rosina i M. Teresaeren, sens dubte, una romanalla supervivent del Noucentisme: aquella Catalunya exquisida, fundada per Prat de la Riba, i on forem un país culte, ric i refinat, on la pàtria tornava a renèixer, fins que la destrul del 1940 ens retornà a parlar –en castellà– de "Los reyes católicos", "Colón y la Conquista de América". Amb el cap cot, un cop més una Catalunya humiliada, hagué de suportar el nou domini dels forasters. La llibreria, però, resistí el franquisme. Les dues llibreteres, a banda del tracte comercial, es preocupaven per la vida personal dels clients, amb una educació i bon consell fora de tota mida. Almenys, és així com les recordo jo, amb afecte i enyorança. Acompanyo aquest article, amb una postal de la llibreria, que té el seu valor: uns cartells anuncien de l'edició popular de les obres completes de mossèn Cinto Verdaguer. Avui és difícil trobar un bon llibre a Tàrrrega. 📖

Descobertes de l'entorn: Castell de Boixadors (22 de març de 2015)

Text i fotos:
Antoni Palou Català

De nou enfilem cap a l'alta Segarra, al cor de Catalunya, aquesta bella terra de frontera entre les comarques de l'Anoia i la Segarra que alberga nombrosos tresors, no sols naturals sinó patrimonials, en aquest cas, el Castell de Boixadors.

Per arribar-hi cal prendre la A2 i a l'altura de Cervera, desviar-nos per l'Eix transversal fins a la sortida 107 de Sant Pere Sallavinera. Passat el poble, a la dreta, hi ha un indicador cap a l'estació de ferrocarril de Seguers, d'on arranca una pista asfaltada que pot dur-te directament al castell, nosaltres arribem a la primera masia, anomenada Cal Gotzems, on deixem els vehicles i esmorzem. Ens saluda el masover, i ens explica moltes coses, que a Sant Pere Sallavinera són 93 veïns i no en calen més, tots ben avinguts i amb tots els serveis mínims (botiga de queviures, bar, local social, canal plus per veure el Barça, i església), i per les grans compres ens comenten que van a Tàrraga!!! (penseu que només estan a 20 kms de Manresa) ja que ho troben tot més econòmic i on els tracten millor; a vegades, sembla que haguem de sortir del nostre entorn per descobrir el que tenim a casa nostra, En Josep ens ha donat una lliçó, a la vegada que una dosi d'autoestima en aquests moments que el nostre comerç i la nostra ciutat està patint tant; pensar que hi ha compradors que fan més de 50 kms per venir a la nostra ciutat, ens hauria de fer reflexionar més i aprofitar aquest potencial, fent més atractiva i còmoda la nostra ciutat, convertint-la en punt de referència del comerç i serveis, feina ja feta amb escreix pels nostres comerciants i empreses però que cal completar per part de les administracions, començant per la local, facilitant l'aparcament i posant tots els actius d'aquesta nostra ciutat enclavada en aquesta fenomenal cruïlla de camins, que cal posar ara més que mai a disposició de tots els potencials clients.

Comencem l'ascensió cap al Castell prenent la via asfaltada, travessem un camp de plaques solars, i després d'un bosquet de pins i alzines, torcem pel primer trencall a la dreta, per una pista asfaltada que ens durà cap a una altra masia, Can Girolina, on comença la pujada de debò; el

Castell de Boixadors.

camí ara de terra s'enfonsa dins un bosc de pins, roures i alzines amb sotabosc de carrasca, boix, timó, romaní i àrnica, els aromes dels quals ens faciliten l'ascensió; el camí pren diferents giravolts, divisem el Castell dalt de tot que ens espera, sovintejant estones de plans i pujades sempre dins el bosc, a estones esclarissat i d'altres molt dens, fins que arribem a una casa de pedra en runes, que antigament podia haver estat un hostel, avui abandonat; seguim cap a la dreta i per fi arribem al Castell, situat a 863 mts d'altura (hem salvat un desnivell de 250 mts aprox), on ens espera la Montserrat Noguera, alcaldessa de Sant Pere Sallavinera, que ens guiarà per tota la fortalesa. És una fortalesa del s. XI, declarada bé nacional d'interès cultural el 1949, un dels castells de frontera situat en una posició privilegiada que dominava tots els camins d'accés a l'altiplà de Calaf; el complex medieval aglutina el castell i la capella de Sant Pere, romànica d'una sola nau, amb un campanar d'espaldanya de dos ulls. Alberga una llegenda que relata que hi havia un passadís secret que arrancava d'una sepultura al mig de la nau i que duïa fins el molí de Boixadors, i en el seu recorregut es trobava la "Cabra d'Or" (de ser cert, el passadís havia de salvar un desnivell de 200 mts i travessar dues valls...); al darrera hi ha un antic pou de gel adossat al castell molt curiós,

acabat com les cabanes de tros amb una cúpula ovalada de pedra (antigament era un cub d'aigua o de vi, vés a saber...). Del Castell en destaca la torre circular d'homenatge, dividida en tres nivells, l'únic vestigi romànic de la fortalesa, ampliadades llurs dependències després en època gòtica. Hi entrem per una rampa, després de travessar un arc de mig punt adovellat, la qual ens introdueix a les seves estances, de les que en destaco una gran sala amb arcs ogivals i el pati exterior amb un colomar molt interessant; ens explica també la Montserrat que més avall hi ha l'església de Sant Pere de Boixadors, on hi ha la famosa costella de balena que la feu portar el senyor de Boixadors, almirall d'Aragó, navegant per l'illa de Sardenya, que medeix 4,87 metres de llarg i uns cent kgs de pes; finalitzem la visita i desfem el mateix camí d'anada, la pujada es converteix en baixada, ens enxampa la pluja al final del trajecte; dinem a Sant Pere Sallavinera al restaurant "La Pala", molt bé.

La descoberta d'avui ha estat de nou a la nostra comarca preferida, l'Alta Segarra o Baixa Anoia, terra de contrastos i de frontera, amb un patrimoni històric i natural incommensurable, en aquest inici primaveral que ens convidava a sortir al camp i fruit de la natura i dels seus tresors, que desperten del llarg hivern. 🌿

Els nou salts de la séquia del Canal d'Urgell a Juneda (19 de d'abril de 2015)

Text: Antoni Palou Català
Fotografies: Josep M. Martí Carnicer

Diumenge radiant i primaveral, bon temps, anem a les Garrigues, a Juneda i a les Borges, resseguint aquests bells indrets del Canal d'Urgell que tant ens agraden, aquesta vegada la 4ª séquia.

Sortim puntuals, anem fins a Molle-russa i abans d'arribar a les Borges, passat Puig-gros ens desviem per una pista asfaltada que ens durà directament fins a una zona de descans coneguda com l'arbreda dels 9 Salts, on esmorzem; ens esperen en Pere Olivart i l'Adrià Ribes que ens guiaran tot el matí per aquest bell recorregut. El punt de partida és l'inici dels 9 salts, un tram de la 4ª séquia del Canal d'Urgell de 300 mts de llargada que amb 9 salts salva un desnivell de 23 metres i una pendent mitjana del 5,8%, una obra d'enginyeria de finals del segle XIX que amb enginy, valgui la redundància, afronta les dificultats sorgides en aquells trams de canal on el relleu natural tenia un fort pendent, i que obligà a construir salts amb carreus de pedra, evitant així l'erosió i els danys que la força de l'aigua hagués produït en aquests indrets, recentment s'hi ha instal·lat una minicentral elèctrica, que no ha malmès l'entorn i que aprofitant l'energia de la corrent -com d'antuvi es feia-, genera electricitat i amb les boqueres, facilita el regadiu de les finques properes; ens expliquen en Pere i l'Adrià que aquest recorregut del canal entre les Borges i Juneda és un dels pocs trams on encara es conserva la banqueta arbrada tant típica del Canal d'Urgell i que progressivament ha anat desapareixent per obra de la Comunitat General de Regants; estan en lluita per preservar aquest indret natural, i asseguren que llur conservació és compatible amb la gestió correcta d'aquesta obra hidràulica. Anem comptant un a un els 9 salts, uns més alts que els altres, tots amb aquests carreus de pedra tant emblemàtics, les freixes i els aubis o àlbers en el costat dret i

Juneda. La Banqueta.

Salt de la 2a màquina, molt a prop de l'escultura d'en Tati i el Bosquet del seu homenatge.

Vista parcial dels 9 salts a la 4a séquia del Canal d'Urgell.

Escuma de l'aigua del salt de la 2a màquina entre Borges i Juneda.

un altre salt d'aigua de 6,20 metres d'altura, i que fou una minicentral elèctrica que abastí d'electricitat a Juneda; seguim el camí i el canal ara ja és cobert, arribem al que en diuen el "Parc del Salt Desfet", de recent creació, a les portes de Juneda i que acull diferents usos i lleures, ens acomiadem del Pere i l'Adrià que tant bé ens han guiat i explicat la història i els usos d'aquest patrimoni natural.

Entrem a Juneda, el canal torna a sortir, i la banqueta també, el sender de terra llisca vora la séquia, aviat trobem el pont del Bas, un bell pont de pedra amb arc de volta amb dovells de carreus de pedra; el camí segueix aigües avall, travessem l'arbrada de plataners del Cós-Bas i arribem fins al pont Negre, final del nostre recorregut; refem el camí de nou cap a Juneda, a les 2 1/2 hi arribem, dinem al restaurant Mil·lenium molt bé.

La descoberta d'avui ha estat significativa i alhora reivindicativa, cal lluitar i preservar les encara existents banquetes del canal, signe d'identitat d'aquesta essencial obra hidràulica del nostre país, i acreditar que la gestió del canal no està renyida amb la preservació d'aquestes joies del medi ambient que són les banquetes del canal, és possible i cal recolzar a entitats com l'Associació de Defensa del Patrimoni Natural de Juneda que lluiten pel patrimoni natural i arquitectònic popular.

els plàtans a l'esquerra ens acompanyen la visita, i el brollar de l'aigua l'oïda, en una sincronia perfecta; arribem al que en diuen la "Segona Màquina", un salt de més de 5 mts d'altura que contemplem des d'un pont de ferro preciós, la vista des de dalt genera una plasticitat impactant, els efectes de l'aigua es projecten en una forta caiguda aigües avall, com sortides amb força d'un brollador natural, com una cua de cavall; al marge esquerra podem veure una escultura dedicada al

"Tati", En Josep Ramon Minguella, ànima activista de la banqueta, i que el recorden amb molt carinyo; al costat, s'obre un bosquet al que s'hi accedeix per un petit corriol, flanquejat de nou per freixes, aubis, plàtans en un recorregut sinuós, del que en sortim per un altre pontet de ferro; el camí ara llisca de nou al voltant del canal, els rossinyols i el brollar de l'aigua ens acompanyen de nou, l'ombra que ens dona l'arbrat de la banqueta també, aviat arribem a la "Primera màquina",

Os de Balaguer i Els Picons (10 de maig de 2015)

Santa Maria de Montessor, romànic del segle XII

A bans de la Festa Major de maig i les eleccions municipals, només podem sortir el diumenge dia 10, i ho aprofitem de debó: La Noguera i el Montsec d'Ares ens aixoplugaran en aquesta nova descoberta.

Anem fins a Balaguer, prenem el desviament d'Àger i a uns 15 kms ens desviem a l'esquerra cap a Os de Balaguer on ens espera el millor guia que ens podria governar: En Miquel Millà, targari d'adopció i alosenc de naixement, que ens ha dissenyat una sortida atapeïda de paratges naturals sorprenents, tresors patrimonials amagats i molta natura. Continuem amb els vehicles per una pista de terra al nord del poble, deixem enrere l'art rupestre de la cova dels Vilars i enfilem cap a Montes-

sor i els Picons; a mig camí trobem unes balmes sorprenents, antics habitatges humans entaforats en aquest Montsec calcari, que ens recorden el de Tòrrec; arribem a l'ermita de Sant Salvador, solitària i situada dalt del barranc, punt de partida de la ruta; l'ermita està envoltada d'un bosquet d'alzines carrasqueres amb bellotes o aglans caiguts de llurs branques. El camí serpenteja amunt, ben aviat trobem un roure centenari que projecta una immensa ombra que de ben segur ha estat refugi del sol de tants i tants senderistes amants d'aquests paratges; més avall, a l'esquerra, trobem Mas Gorreta, on tant temps hi passà l'escultor Leandre Cristofol, pioner de l'escultura surrealista a Catalunya i lleidatà universal; trenquem per un sender

cap a l'esquerra que va baixant pel bosc de pins, roures i alzines fins arribar a uns prats on comença la pujada als Picons, el timó, romaní, l'espígol i els brots de boix ens aromen l'ascens, no hi ha camí i pugem per on podem, fins arribar a l'únic pas per poder accedir dalt dels Picons, una petita escletxa de no més de 30 cms de diàmetre i que obre les portes del paradís: Una vista panoràmica de tota la serra del Montsec, des del pantà de Santa Anna fins al fons: L'estret de Mont-Rebei; pocs, ens aventurarem a passar-hi, però una vegada assolit aquest perillós obstacle, et reconforta el petit pessebre bastit dalt de la roca més alta i el paisatge tridimensional de les altures, i saber que aquest enclau el comparteixes no sols amb els companys que s'hi

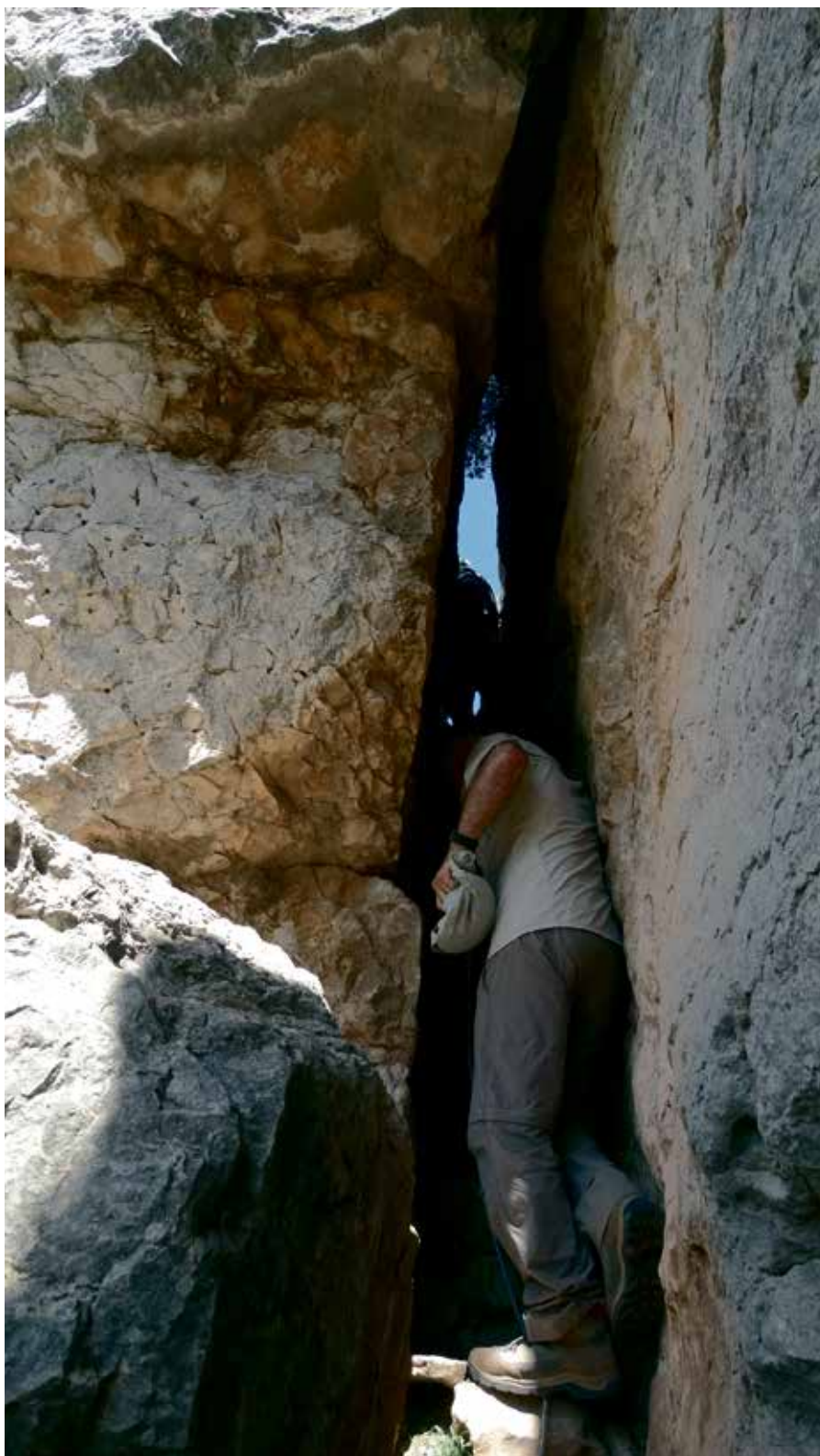
Text i fotografies:
Antoni Palou Català

Os de Balaguer, vista des de dalt dels Picons, al fons el pantà de Santa Anna.

han aventurat sinó amb les àligues i voltors que és el seu refugi o hàbitat natural, quan no els destorbem nosaltres... Tornem a travessar l'esclatxa, i baixem avall fins trobar un tresor: Santa Maria de Montessor, antiga església del primer romànic (s. XII), d'una rusticitat admirable, de la que només en resta una coberta amb volta de canó de pedra seca, d'una bellesa fora de l'usual (aquest indret ha de ser preservat urgentment pel perill d'espolis i que pugui decaure per un deficient manteniment). Refem el camí, prenem de nou el corriol estret que ens durà fins a Mas Gorreta, descensem sota l'ombra del roure i tornem a l'ermita de Sant Salvador; arribem a Os de Balaguer, on en Miquel Millà ens acompanya al castell, recorrent aquests antics carrers costeruts que condueixen fins a dalt de la fortalesa murallada; anem a dinar al Monestir de Santa Maria de Bellpuig de les Avellanes.

La descoberta d'avui ha estat espectacular, Os de Balaguer, bressol de personatges il·lustres com Gaspart de Portolà, Leandre Cristòfol -i permeteu-me afegir a Rosa Mateu (besàvia de l'adorat Lionel Messi que tantes alegries ens ha donat i les que ens continuarà oferint...), natura espectacular, tresors romànics amagats i emocions, moltes emocions per poder continuar conquerint cims, racons i camins del nostre ric patrimoni. 🍷

Esclatja dels Picons, 30 centímetres de diàmetre.

la
cui-
na

La Secció de Gastronomia del Centre Cultural us proposa per aquests mesos una nova recepta boníssima i molt fàcil de preparar. Us animem a provar-la i esperem que us agradi molt i la repetiu en diverses ocasions.

Les persones interessades a participar en les activitats que organitza la secció gastronòmica, cal que es posin en contacte amb Pep Vall, al telèfon 973 310 150.

Olla de congre sec amb arròs

Recepta de:
Montserrat Florenza

Ingredients:

- 60 gr de congre sec, en un tros
- 50 gr d'espinaacs frescos
- 1 patata mitjana
- 1 ceba mitjana
- 150 gr de mongeta blanca cuita
- 4 cullerades grans d'arròs
- 2 l i 1/2 d'aigua
- Oli per sofregir la ceba
- Sal

Preparació:

Poseu en remull el congre la nit abans. Poseu l'aigua juntament amb el congre en una olla i porteu-lo a ebullició.

Mentre l'aigua es va escalfant, feu un sofregit amb la ceba i un raig d'oli. Quan agafi el color la poseu a l'olla, tot seguit la patata feta a quadrets petits, els espinaacs nets a trossos petits i la meitat de les mongetes. Afegiu la sal corresponent.

Deixeu-lo bullir durant tres quarts d'hora vigilant que quedi suficient brou per poder-se fer l'arròs. El color d'aquest brou és entre verd i blanc. Aleshores poseu-hi l'arròs i les mongetes que havieu reservat i deixeu-ho bullir durant 10-12 minuts.

Passat aquest temps ja queda llest per servir a taula. És bo posar algun bocí de congre al plat perquè té un gust molt particular i molt bo.

Preparació: 20 min.

Cocción: foc

Dificultat: fàcil

agenda tea- tral- maig

Dijous 12 de maig

Comèdia. 'Al i Oli' de Neil Simon a càrrec de Bohèmias. Teatre Ateneu, 10 de la nit. Preu: 12 - 15 - 18 euros.

Dissabte 21 de maig

Comèdia. 'A l'armari i al llit al primer crit' de Lluís Coquart a càrrec del Grup de Teatre BAT. Teatre Ateneu, 10 de la nit. Preu: 15 - 18 - 20 euros.

Dimecres 25 de maig

Drama. 'D'inversess a Dunsinane o Macbeth' de William Shakespeare. Adaptació de Marta Agustí. Intèrprets: Alumnes d'arts escèniques de l'EASD Ondara. Teatre Ateneu, 1 del migdia i 2/4 de 9 de la nit. Gratuït.

Dissabte 28 de maig

Tragicomèdia. 'Ser-ho o no' de Jean-Claude Grumberg a càrrec de Bitó Produccions. Teatre Ateneu, 9 de la nit. Preu: 7 euros.

Diumenge 29 de maig

Multidisciplinari. 'H*stia p*ta, mireu què m'heu fet fer!', obra de creació pròpia dels joves de BAT Teatre. Museu Cal Trepal, 2/4 de 6 de la tarda i 2/4 de 8 del vespre. Preu: 5 euros.

m memòria històrica del Centre Cultura (IV)

Text i fotografies: Josep Maria Martí Carnicer

Homenatge pòstum al músic Jaume Vidal en el IV aniversari de la seva mort

Jaume Vidal i Sastre, director que va ser de l'Orfeó Nova Tàrraga i a qui es deu el ja popular Himne a la Verge de l'Alba

El Centre Comarcal de Cultura va rendir homenatge pòstum a l'insigne mestre Jaume Vidal i Sastre.

En el nostre Centre Comarcal de Cultura de Tàrraga va tenir lloc el diumenge 5 de desembre de 1971 aquest homenatge pòstum. Va començar l'acte amb una missa en sufragi per la seva ànima a l'ermita de Sant Eloi, on hi va assistir un nombrós públic. A continuació va tenir lloc un sentit acte d'homenatge a la sala d'actes del Centre de Cultura, amb assistència de les primeres autoritats locals, familiars i nombrós públic que omplia de bat a bat la gran sala, durant el qual es va descobrir un retrat de l'insigne músic que des d'ara honrarà l'espai destinat a les efígies dels targarins il·lustres.

Es va iniciar l'acte amb un parlament del president del Centre, senyor Ramon Novell, que estava unit amb vincles de gran amistat amb el recordat mestre Vidal. En les seves paraules va glossar, de manera emotiva, la personalitat del finat i la llarga sèrie de relacions personals, de gran altura, dintre del camp de la inspiració musical, entre les quals es troba més d'un centenar d'obres harmonitzades, amén d'una nombrosa sèrie de goigs en honor de les més tradicionals i volgudes imatges religioses dels targarins (Verge de l'Alba, Sant Eloi, Sant Crist Trobat), etc.

En els seu delicat parlament, el senyor Novell va agrair a la vídua i demés familiars, el magnífic donatiu que fan en favor del Centre i que consisteix en una valuosa col·lecció de llibres de formació musical i la totalitat de l'obra original de l'insigne mestre, que passarà a fer encara més gran els fons de la biblioteca del Centre de Cultura.

A continuació va fer ús de la paraula el senyor alcalde Delfi Robinat, amb un expressiu recordatori de tan insigne ciutadà, fent menció del carrer que, des de fa temps, té dedicat a la mateixa Tàrraga

Per últim i en nom de tota la família, va pronunciar unes paraules d'agraïment el germà

del músic homenatjat, senyor Josep Maria Vidal i Sastre, que amb un emocionat accent va recordar les virtuts humanes del seu germà, al temps, que va agrair tant sentit homenatge del Centre de Cultura, i aprofitava l'ocasió de sol·licitar el més sincer suport i estímul per l'obra cultural, en la que hi està abundant, en tots els camps, el Centre de Tàrraga. Finalment, i al mateix temps que es col·locava en el seu lloc el retrat del mestre Jaume Vidal, els assistents a l'acte van entonar unes

estrofes –sota la direcció del director de l'Orfeó Nova Tàrraga, Àngel Sans– de l'Himne a la Verge de l'Alba degut a la inspiració del mestre Vidal, i que a la vegada havia dirigit tantes vegades al llarg de la seva dilatada labor al front del ja dit Orfeó Nova Tàrraga.

El Centre Comarcal de Cultura agraeix la seva assistència i col·laboració a tot el públic assistent a aquest emocionant homenatge a la memòria de l'insigne músic targarí, Jaume Vidal. ☺

A l'ermita de Sant Eloi es va celebrar una missa amb què els metal·lúrgics honren anualment al seu Patró, i que coincidint amb el quart aniversari de la mort del Mestre Vidal, fou aplicat en sufragi de la seva ànima, com autor que va ser dels Goigs al Sant Bisbe.

Un aspecte del públic que va assistir a l'homenatge al mestre Jaume Vidal i Sastre

Agenda maig - desembre 2016 del Centre Cultural

DEL 8 AL 12 DE MAIG:

Sortida a La Toscana

(Florència - Pisa - Siena - Lucca, etc.)

22 de Maig:

Comiols - Isona (a les 8:00 h)

19 de Juny:

Sant Llorens de Morunys (a les 8:00 h)

20 de Juliol:

Maridatge Cultura-Natura, Sol i Lluna.

A Sant Eloi (posta de sol i sortida de la lluna)

Agost:

Festa de l'Estiu, als jardins de l'Ateneu

19 de novembre:

Gala dels Premis Culturàlia, a l'Ateneu

4 de desembre:

Musical a Barcelona: "Molt soroll per no res"
de William Shakespeare i música
de Cole Porter. Informarem.

